

Βρυξέλλες, 2 Ιουνίου 2025
(OR. en)

9607/25

RECH 252
COMPET 445
IND 164
MI 346

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	28 Μαΐου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 270 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις Επιλέξτε την Ευρώπη για να ιδρύσετε και να αναπτύξετε την επιχείρησή σας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 270 final.

σνημμ.: COM(2025) 270 final

Βρυξέλλες, 28.5.2025
COM(2025) 270 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις

Επιλέξτε την Ευρώπη για να ιδρύσετε και να αναπτύξετε την επιχείρησή σας

{SWD(2025) 138 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικό πλαίσιο

Είναι καιρός να καταστεί η Ευρώπη κινητήρια δύναμη για τις νεοφυείς επιχειρήσεις. Η ανταγωνιστικότητά μας και εν τέλει η ευημερία μας εξαρτώνται από αυτό. Ένα ακμάζον οικοσύστημα νεοφυών και αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων μπορεί να μετασχηματίσει την οικονομία της Ευρώπης, με την αύξηση της παραγωγικότητας, τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και την προσέλκυση ταλέντων και επενδύσεων. Μπορεί επίσης να διαδραματίσει καίριο ρόλο στον φιλόδοξο στόχο που ορίζεται στις πολιτικές κατευθύνσεις της προέδρου von der Leyen για την τόνωση της παραγωγικότητας και της τεχνολογικής κυριαρχίας, καθώς και για την τοποθέτηση της καινοτομίας στο επίκεντρο της οικονομίας μας. Αποτελεί βασικό στοιχείο για την υλοποίηση της πρόσκλησης που συνδέεται με την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας με σκοπό την επανεκκίνηση ενός κύκλου καινοτομίας υψηλών προδιαγραφών.

Οι νεοφυείς και οι αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις της Ευρώπης προωθούν ήδη την καινοτομία και τη δημιουργικότητα σε ολόκληρη την οικονομία μας. Οι 35 000 εταιρείες που βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο σε ολόκληρη την Ένωσή μας, καθώς και οι 3 400 επιπλέον εταιρείες τεχνολογίας που βρίσκονται στο στάδιο της ανάπτυξης αποτελούν κύρια πηγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών¹. Πρωτοπορούν στην παροχή καινοτόμων λύσεων για τις προκλήσεις των πελατών, στοχεύοντας σε εξειδικευμένες ή αναδυόμενες αγορές και αντιμετωπίζοντας προβλήματα που συχνά παραβλέπουν οι μεγαλύτερες εταιρείες. Αποτελούν κινητήρια δύναμη που προωθεί την ανατρεπτική καινοτομία και δημιουργούν νέες αγορές στις οποίες η ΕΕ μπορεί να αναλάβει ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο. Τονώνουν επίσης την καινοτομία σε μεγαλύτερες, εδραιωμένες εταιρείες μέσω συνεργασίας, ανταγωνισμού και εξαγορών.

Ένα ακμάζον οικοσύστημα νεοφυών και αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων στην Ευρώπη είναι επίσης απαραίτητο για την ευρύτερη στρατηγική αυτονομία και ανθεκτικότητά μας. Οι ευρωπαϊκές νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις ενισχύουν τη βιομηχανική ικανότητα και παραγωγικότητα της ΕΕ και συμβάλλουν στη μείωση των εξαρτήσεων σε βασικούς τομείς και κρίσιμες τεχνολογίες. Είναι επίσης σημαντικό ότι διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην παροχή θέσεων εργασίας για τους Ευρωπαίους, καθώς την τελευταία δεκαετία δημιουργήθηκαν τρία εκατομμύρια θέσεις εργασίας μόνο από νεοφυείς επιχειρήσεις στον τομέα της τεχνολογίας. Ο μετασχηματισμός αυτός μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω με τη σταδιακή ενσωμάτωση των υποψήφιων χωρών που θα επεκτείνει την εμβέλεια του ανταγωνιστικού οικοσυστήματος της Ένωσης.

Η διάγνωση: Ισχυρά θεμέλια, διαρκείς προκλήσεις

Υπάρχουν στέρεα θεμέλια προκειμένου να ευδοκιμήσουν οι νεοφυείς και οι αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις στην ΕΕ, μεταξύ άλλων ένα εργατικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης και ένα σταθερό κανονιστικό σύστημα. Η ΕΕ αποτελεί παγκόσμια οικονομική δύναμη που κατέχει ηγετική θέση στην έρευνα και την καινοτομία και διαθέτει μια ενιαία αγορά 450 εκατομμυρίων καταναλωτών, αποτελεσματικό και θεμιτό ανταγωνισμό, σημαντικές αποταμιεύσεις των νοικοκυριών, καθώς και προβλέψιμο επενδυτικό και

¹ Atomico (2024), State of the European Tech 2024.

επιχειρηματικό περιβάλλον που βασίζεται στο κράτος δικαίου. Η τεχνολογική επιχειρηματικότητα αυξάνεται, καθώς ιδρύονται περισσότερες νεοφυείς επιχειρήσεις ετησίως απ' ό,τι στις ΗΠΑ και έχουν τετραπλασιαστεί οι επιχειρήσεις που βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο από το 2015².

Οι ενωσιακές και εθνικές πολιτικές έχουν βελτιώσει σημαντικά το οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων^{3,4} Από το 2007, οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ νεοφυείς επιχειρήσεις που αναπτύσσουν τεχνολογίες αιχμής έχουν συγκεντρώσει επιχειρηματικά κεφάλαια ύψους άνω των 70 δισ. EUR και έχουν παραγάγει επιχειρηματική αξία που υπερβαίνει τα 500 δισ. EUR. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας (στο εξής: ΕΣΚ), το οποίο δημιουργήθηκε το 2018 με προϋπολογισμό 10,1 δισ. EUR, στηρίζει ανατρεπτικές καινοτομίες οι οποίες καλύπτουν από την έρευνα έως την επέκταση. Σήμερα, το Ταμείο του ΕΣΚ είναι ένα από τα μεγαλύτερα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας στην ΕΕ, και έχει ως στόχο τη συγκέντρωση έως και 20 δισ. EUR για νεοφυείς επιχειρήσεις έως το 2027. Το InvestEU, το μεγαλύτερο πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη των εταιρειών σε όλα τα στάδια ανάπτυξης, συμπληρώνει το ως άνω ταμείο προωθώντας τα κεφάλαια εκκίνησης, την ανάπτυξη, την επέκταση, τη μεταποίηση και την υλοποίηση⁵. Χάρη σε εταίρους όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, το InvestEU διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού οικοσυστήματος επιχειρηματικών κεφαλαίων, ενώ η πρωτοβουλία για τους ευρωπαϊκούς πρωταθλητές στον τομέα της τεχνολογίας (European Tech Champions) έχει συγκεντρώσει με επιτυχία δημόσια κονδύλια για τη στήριξη των ευρωπαϊκών ταμείων επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Ωστόσο, η σύσταση και η επέκταση καινοτόμων εταιρειών στην Ευρώπη εξακολουθεί να είναι δύσκολη σήμερα. Από τη μετάβαση από το εργαστήριο στην αγορά, έως την πρόσβαση σε κεφάλαια και ταλέντα, και τελικά την επιτυχή έξοδο, οι ευρωπαϊκές νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις. Η αγορά παραμένει κατακερματισμένη, με περιφερειακές ανισορροπίες, και οι προσπάθειες που κάνει η ΕΕ με στόχο τη μετατροπή της έρευνας σε εμπορεύσιμα προϊόντα και την επέκταση των επιχειρήσεων παρεμποδίζονται από το γεγονός ότι η ενιαία αγορά δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί —μεταξύ άλλων όσον αφορά τα κεφάλαια—, από τον κανονιστικό κατακερματισμό, από την περιορισμένη διάθεση των επενδυτών για ανάληψη κινδύνων, από την αργή υιοθέτηση της καινοτομίας και από την ανεπαρκή αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων.

Οι ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν συχνά δύο «κοιλιάδες θανάτου» (διάγραμμα 1). Η πρώτη εμφανίζεται όταν οι καινοτομίες δεν μετατρέπονται σε εμπορεύσιμα προϊόντα, ενώ η δεύτερη, που αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για την Ευρώπη, εμφανίζεται

² Dealroom — Accelerating Europe report, 2025.

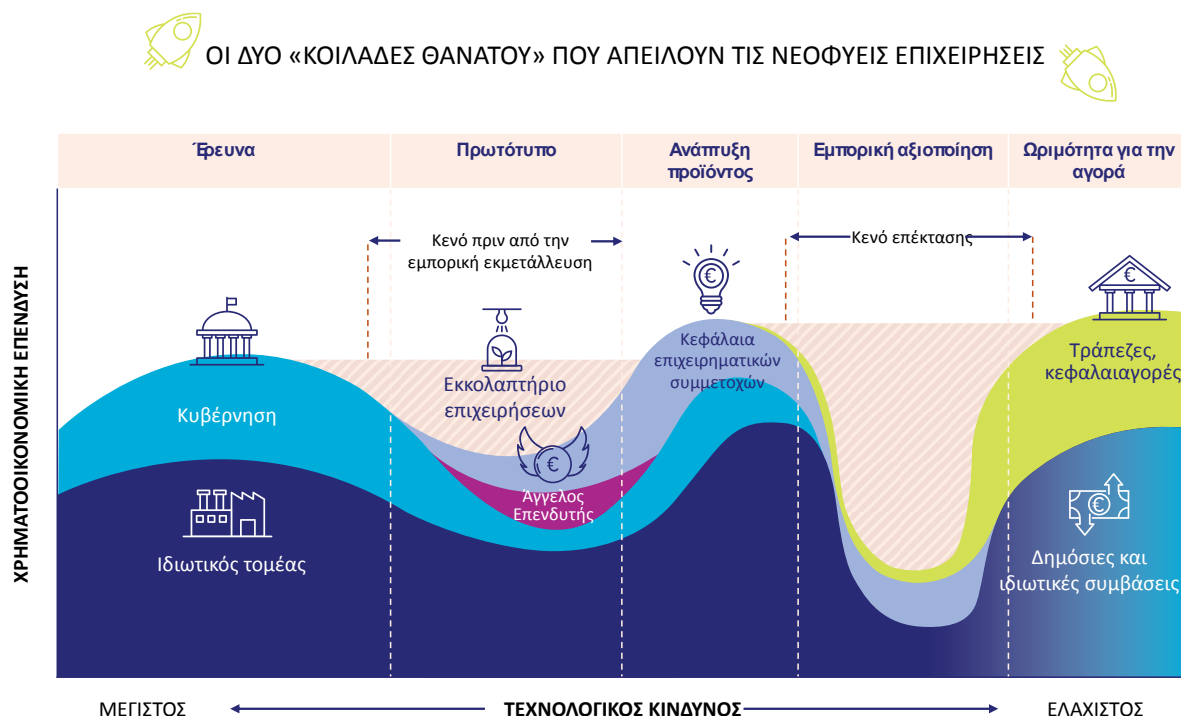
³ Για παράδειγμα, η πρωτοβουλία Europe Startup Nations Alliance (Συμμαχία των Εθνών για τις νεοφυείς επιχειρήσεις της Ευρώπης), αποστολή της οποίας είναι ο εντοπισμός, η ανταλλαγή και η εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών πολιτικής για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και η παρακολούθηση της προόδου των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή τους στο πλαίσιο των εθνικών αρμοδιοτήτων.

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή — Οι μελλοντικοί οδηγοί της Ευρώπης: η πρωτοβουλία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις [COM(2016) 733 final της 22ας Νοεμβρίου 2015]· η πρωτοβουλία «Startup Europe» (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/startup-europe>).

⁵ Περίπου το 40 % της εγγύησης του InvestEU ύψους 26,2 δισ. EUR χρησιμοποιείται για τη στήριξη επιχειρηματικών δανείων υψηλού κινδύνου και επενδύσεων ιδίων και οιονεί ιδίων κεφαλαίων που πραγματοποιούνται από εταίρους υλοποίησης στο πλαίσιο ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου με τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

όταν οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται να επεκταθούν. Μεταξύ των ετών 2008 και 2021, σχεδόν το 30 % των ευρωπαϊκών εταιρειών-μονόκερων⁶ μετεγκαταστάθηκαν εκτός ΕΕ⁷, και μόνο το 8 % των ανά την υφήλιο αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων είναι εγκατεστημένες στην Ευρώπη. Η Ευρώπη κινδυνεύει να μείνει πίσω στον τομέα των στρατηγικών τεχνολογιών, καθώς δυσκολεύεται να διατηρήσει και να προσελκύσει αναπτυσσόμενες νέες τεχνολογικές επιχειρήσεις υψηλών δυνατοτήτων.

Διάγραμμα 1: Απλουστευμένη απεικόνιση των δύο «κοιλάδων θανάτου» που απειλούν τις νεοφυείς επιχειρήσεις

Το όραμα: Να καταστεί η ΕΕ κινητήρια δύναμη για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις

Η στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις έχει ως στόχο να καταστήσει την Ευρώπη το καλύτερο μέρος του κόσμου για τη σύσταση και την επέκταση τεχνολογικών εταιρειών σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών υπερπροηγμένης τεχνολογίας. Εστιάζει στην παροχή βοήθειας ώστε οι φορείς καινοτομίας, οι ιδρυτές εταιρειών και οι επενδυτές να επιλέγουν την Ευρώπη, βελτιώνοντας τις συνθήκες για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αξιοποιούν νέες γεωπολιτικές ευκαιρίες και περιορίζοντας τους λόγους για τους οποίους θα επέλεγαν να μετεγκατασταθούν εκτός ΕΕ. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για στρατηγικές τεχνολογίες, όπως, για παράδειγμα, η τεχνητή νοημοσύνη, οι κβαντικές τεχνολογίες, οι προηγμένοι ημιαγωγοί, η ιατρική τεχνολογία, η βιοτεχνολογία, οι εφαρμογές βιοοικονομίας, η καθαρή τεχνολογία και ενέργεια (συμπεριλαμβανομένης της

⁶ Ο όρος «εταιρεία-μονόκερος» αναφέρεται σε μια ιδιωτική εταιρεία —νεοφυή επιχείρηση— με αποτίμηση βάσει τιμών αγοράς 1 δισ. EUR και άνω.

⁷ «In search of the EU unicorns — what do we know about them?», τεχνική έκθεση του JRC, 2022 <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127712>.

πυρηνικής τεχνολογίας), η υδατική και η γαλάζια τεχνολογία, η ασφάλεια, η άμυνα, το διάστημα, η ρομποτική και τα προηγμένα υλικά⁸.

Με βάση τη στρατηγική της Επιτροπής για την ενιαία αγορά⁹ και άλλες προσπάθειες για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η στρατηγική εστιάζει στην ενίσχυση της πρόσβασης στην εσωτερική αγορά της Ευρώπης, η οποία έχει τεράστιες δυνατότητες για την προώθηση της καινοτομίας και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρέχει τη δυνατότητα στις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις να επεκταθούν και να φτάσουν στην κλίμακα που απαιτείται για τη διενέργεια αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Για να επιτευχθεί αυτό, η στρατηγική επιδιώκει να στρέψει την ευρωπαϊκή οικονομία προς ένα πιο επιχειρηματικό και καινοτόμο μοντέλο. Αποσκοπεί στη δημιουργία ενός δυναμικού οικοσυστήματος στο οποίο προωθούνται το τολμηρό όραμα και η υπολογισμένη ανάληψη κινδύνων και στο οποίο η αποτυχία θεωρείται απαραίτητο βήμα για την επίτευξη προόδου. Η στρατηγική θα προωθήσει αλλαγές πολιτικής και κανονιστικές αλλαγές σε ολόκληρη την ΕΕ, με την Επιτροπή να δίνει το παράδειγμα. Στόχος είναι να προετοιμαστεί το έδαφος για μια επόμενη γενιά ευρωπαϊκών νεοφυών επιχειρήσεων, εταιρειών-κένταυρων και εταιρειών-μονόκερων που έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε παγκόσμιους τεχνολογικούς ηγέτες.

Η στρατηγική καθορίζει μια σειρά μέτρων νομοθεσίας, πολιτικής και χρηματοδοτικής στήριξης με σκοπό να υποστηριχθούν οι ευρωπαϊκές νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Ο αντίκτυπός της θα μετράται με βάση 1) την αύξηση του αριθμού των νεοφυών επιχειρήσεων στην ΕΕ, 2) την αύξηση του αριθμού των εταιρειών-κένταυρων¹⁰ στην ΕΕ και 3) την αύξηση του αριθμού των εταιρειών-μονόκερων στην ΕΕ, καθώς και με βάση τη σύγκρισή τους με τους παγκόσμιους ανταγωνιστές της ΕΕ.

Η στρατηγική διαρθρώνεται σύμφωνα με τις διαφορετικές ανάγκες που μπορεί να αντιμετωπίσει μια καινοτόμος εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής της, από την έναρξη, έως την επέκταση και έως την ωρίμανση και την επιτυχία στην ΕΕ:

- 1) κανονιστικές ρυθμίσεις που ευνοούν την καινοτομία·
- 2) βελτίωση της χρηματοδότησης·
- 3) ταχεία διείσδυση και επέκταση στην αγορά·
- 4) στήριξη των καλύτερων ταλέντων· και
- 5) πρόσβαση σε υποδομές, δίκτυα και υπηρεσίες.

Η στρατηγική συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

⁸ Συμπεριλαμβανομένων τυχόν εφαρμογών διπλής χρήσης.

⁹ [Στρατηγική για την ενιαία αγορά](#).

¹⁰ Ο όρος «εταιρεία-κένταυρος» αναφέρεται σε μια ιδιωτική εταιρεία —νεοφυή επιχείρηση— με αποτίμηση βάσει τιμών αγοράς 100 εκατ. EUR και άνω.

2. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΥΝΟΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Η Ευρώπη αναγνωρίζεται για τα ισχυρά κανονιστικά της πρότυπα, τα οποία παρέχουν σταθερότητα και εμπιστοσύνη τόσο για ενωσιακούς όσο και για μη ενωσιακούς επενδυτές. Το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ παρέχει επίσης ασφάλεια και σαφήνεια για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, προωθώντας την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή μειώνει ενεργά τον διοικητικό φόρτο, με στόχο τη μείωση κατά 25 % για τις εταιρείες και κατά 35 % για τις ΜΜΕ, βελτιώνοντας έτσι την ευελιξία. Η στρατηγική για την ενιαία αγορά¹¹ αντιμετωπίζει τον κατακερματισμό και τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών, παρέχοντας στέρεα θεμέλια για την ανάπτυξη.

Στην προσπάθειά της να παραμείνει ανταγωνιστική στο ταχέως εξελισσόμενο παγκόσμιο τεχνολογικό τοπίο, η ΕΕ αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις. Ο κανονιστικός κατακερματισμός μεταξύ των κρατών μελών δυσχεραίνει την αποδοτική λειτουργία των νεοφυών και των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς. Τα διαφορετικά εθνικά νομικά συστήματα, ιδίως σε τομείς όπως η φορολογία, το εταιρικό δίκαιο και το δίκαιο περί κινητών αξιών, δημιουργούν εμπόδια για τους επενδυτές, περιορίζοντας τη ροή κεφαλαίων. Οι νεοφυείς επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν επίσης δυσκολίες όσον αφορά την αντιμετώπιση των διαφορών της εργατικής νομοθεσίας και του υψηλού κόστους της αποτυχίας, γεγονός που αυξάνει την ανασφάλεια τόσο για τους ιδρυτές επιχειρήσεων όσο και για τους επενδυτές. Επιπλέον, ο αργός ρυθμός κανονιστικής έγκρισης για τις νέες τεχνολογίες, παράλληλα με τα υφιστάμενα ρυθμιστικά πλαίσια που δεν προσαρμόζονται γρήγορα στην καινοτομία, παρεμποδίζει την υιοθέτηση ανατρεπτικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αυτές, η ΕΕ πρέπει να ενισχύσει τη κανονιστική της ευελιξία. Η επικείμενη ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για την καινοτομία και το 28ο καθεστώς θα βοηθήσουν τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις να αναπτυχθούν σε ολόκληρη την ΕΕ. Με την έκδοση της οδηγίας για την αφερεγγυότητα θα απλουστευθούν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας, γεγονός που θα ωφελήσει επίσης τις νεοφυείς επιχειρήσεις μειώνοντας την πολυπλοκότητα και το κόστος. Η επικείμενη σύσταση για τη φορολογία, στο πλαίσιο της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία, θα συνιστά την ευνοϊκή μεταχείριση των άμεσων δαπανών και της ταχύτερης απόσβεσης και την παροχή κινήτρων για πιστώσεις φόρου που στηρίζουν τις επενδυτικές δραστηριότητες των νεοφυών και των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων. Επιπλέον, τα **ρυθμιστικά δοκιμαστήρια**¹² μπορούν να παρέχουν στις νεοφυείς επιχειρήσεις περιβάλλοντα δοκιμών σε πραγματικές συνθήκες, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να βελτιώσουν τις καινοτομίες τους, ενώ οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες των αναδυόμενων καινοτομιών και να προσαρμόσουν τους κανόνες για την καλύτερη αντιμετώπιση αυτών των

11 The Single Market: our European home market in an uncertain world (Η Ενιαία Αγορά: η ευρωπαϊκή μας εγχώρια αγορά σε έναν αβέβαιο κόσμο) [COM(2025) 500 final].

12 Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με ρυθμιστικά δοκιμαστήρια και ρήτρες πειραματισμού ως εργαλεία για ένα φιλικό προς την καινοτομία, διαχρονικό και ανθεκτικό κανονιστικό πλαίσιο που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις διαταρακτικές προκλήσεις στην ψηφιακή εποχή (2020/C 447/01) (ΕΕ C 447 της 23.12.2020, σ. 1).

προκλήσεων. Ως εκ τούτου, τα δοκιμαστήρια όχι μόνο βοηθούν τις νεοφυείς επιχειρήσεις¹³, αλλά επίσης προάγουν τη στενότερη συνεργασία με τις αρχές, οικοδομώντας εμπιστοσύνη και προσελκύοντας επενδύσεις, και όταν εφαρμόζονται στην τοποκεντρική καινοτομία, μπορούν να προωθήσουν την τοπική ανάπτυξη σε εδαφική κλίμακα.

Η Επιτροπή θα προτείνει ειδικές ανά χώρα συστάσεις μέσω της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου με σκοπό τη βελτίωση της πολιτικής για την καινοτομία και την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να ενισχύει τη διοικητική ικανότητα των κρατών μελών μέσω του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα κάνει προσπάθειες προκειμένου να επιταχύνει τις διαδικασίες τυποποίησης στην ΕΕ ώστε να συμβαδίζουν με τις τεχνολογικές εξελίξεις, διασφαλίζοντας έτσι ότι η είσοδος και η επέκταση των νεοφυών επιχειρήσεων στην αγορά θα καταστεί ομαλότερη και ταχύτερη σε όλο το εύρος της ενιαίας αγοράς.

Δράσεις

- **Η Επιτροπή θα προτείνει ένα ευρωπαϊκό 28ο καθεστώς** το οποίο θα παρέχει ένα ενιαίο σύνολο κανόνων για τις εταιρείες. Θα περιλαμβάνει ενωσιακό εταιρικό νομικό πλαίσιο, το οποίο θα βασίζεται σε εξ ορισμού ψηφιακές λύσεις, και θα βοηθά τις εταιρείες να υπερβαίνουν τους φραγμούς κατά τη σύσταση, την επέκταση και τη λειτουργία των εταιρειών σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Για τον σκοπό αυτόν, θα απλουστεύσει τους εφαρμοστέους κανόνες και θα μειώσει το κόστος της αποτυχίας αντιμετωπίζοντας συγκεκριμένες πτυχές στους σχετικούς τομείς του δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας, καθώς και της εργατικής και φορολογικής νομοθεσίας. Θα διερευνήσει το ενδεχόμενο να διασφαλιστεί η δυνατότητα ταχύτερης εγκατάστασης των επιχειρήσεων στην Ευρώπη, ιδανικά εντός 48 ωρών (πρώτο τρίμηνο του 2026).
- **Η Επιτροπή θα προτείνει το ευρωπαϊκό επιχειρηματικό πορτοφόλι** ως ακρογωνιαίο λίθο για την απλούστευση και την ψηφιοποίηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην ΕΕ, θεσπίζοντας ψηφιακή ταυτότητα για όλους τους οικονομικούς φορείς και παρέχοντας ένα πλαίσιο για την ανταλλαγή επαληθευμένων δεδομένων και διαπιστευτηρίων, ώστε να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη ψηφιακή αλληλεπίδραση μεταξύ των οικονομικών φορέων και των δημόσιων διοικήσεων σε ολόκληρη την Ένωση (τέταρτο τρίμηνο του 2025).
- **Η Επιτροπή θα προτείνει ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για την καινοτομία**, με την οποία θα προωθηθούν επίσης **ρυθμιστικά δοκιμαστήρια**, ώστε οι φορείς καινοτομίας να έχουν τη δυνατότητα να αναπτύσσουν και να δοκιμάζουν νέες ιδέες. Η εν λόγω νομοθετική πράξη θα περιέχει κοινό νομικό ορισμό και βασικές αρχές σχετικά με τη δημιουργία ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων, συμπεριλαμβανομένων των

¹³ Για παράδειγμα, πάνω από το 60 % των νεοφυών επιχειρήσεων χρηματοοικονομικής τεχνολογίας που συμμετείχαν σε ρυθμιστικά δοκιμαστήρια κατάφεραν να προσελκύσουν επενδύσεις εντός των πρώτων έξι μηνών από τις δοκιμές τους (<https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/early-lessons-on-regulatory-innovation-to-enable-inclusive-fintech/>) και, χάρη στη συμμετοχή τους σε δοκιμαστήρια, οι πιθανότητές τους να προσελκύσουν χρηματοδότηση αυξήθηκαν κατά 50 % (<https://www.bis.org/publ/work901.pdf>).

διασυννοριακών ή τοποκεντρικών ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων, διασφαλίζοντας παράλληλα την κάλυψη των ειδικών ανά τομέα αναγκών (πρώτο τρίμηνο του 2026).

- Η Επιτροπή θα προτείνει τη διενέργεια **εθελοντικής «δοκιμής αντοχής στην καινοτομία» από τα κράτη μέλη**, η οποία θα περιλαμβάνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη για τη συστηματική αξιολόγηση του δυνητικού αντικτύπου στην καινοτομία κατά την κατάρτιση νέας ή αναθεωρημένης εθνικής νομοθεσίας (πρώτο τρίμηνο του 2026).
- Η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις για τη **μείωση του κανονιστικού φόρτου σε στρατηγικούς τομείς** μέσω επικείμενων τομεακών νομοθετικών και μη νομοθετικών προτάσεων, όπως η νομοθετική πράξη της ΕΕ για τη βιοτεχνολογία, η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοοικονομία, η στρατηγική της ΕΕ για τις βιοεπιστήμες, η νομοθετική πράξη για τα προηγμένα υλικά, ο κανονισμός για τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα και η δέσμη μέτρων απλούστευσης Omnibus για την άμυνα (από το 2025).
- Η Επιτροπή θα **αναθεωρήσει τον κανονισμό για την τυποποίηση** ώστε να καταστήσει τις διαδικασίες καθορισμού προτύπων ταχύτερες και πιο προσβάσιμες, ιδίως για τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις (δεύτερο τρίμηνο του 2026).
- Η Επιτροπή θα **δρομολογήσει μελέτη** για να αξιολογήσει σε ποιον βαθμό ο τρόπος οργάνωσης και ρύθμισης της αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών θέτει εμπόδια στην επιχειρηματική προσαρμογή και καινοτομία των νεοφυών, των αναπτυσσόμενων νέων και των καινοτόμων εταιρειών σε διάφορους τομείς της οικονομίας, με βάση τα στοιχεία σε επίπεδο επιχειρήσεων (2026). Η μελέτη αυτή θα στηρίζει την εφαρμογή του χάρτη πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας και της δέσμης μέτρων για τη δίκαιη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού.

3. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΟΦΥΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι ευρωπαϊκές επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων έχουν καταγράψει υψηλές επιδόσεις, με αποδόσεις που φτάνουν πλέον, ή και υπερβαίνουν, τις αποδόσεις των αντίστοιχων μη ενωσιακών επενδύσεων¹⁴. Ο δημόσιος τομέας της ΕΕ έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην τόνωση της αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων, με πρωτοβουλίες όπως το Ταμείο InvestEU, το οποίο έχει κινητοποιήσει ιδιωτικά κεφάλαια για επενδύσεις σε ΜΜΕ και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις. Το ΕΣΚ έχει στηρίξει νεοφυείς επιχειρήσεις υπερπροηγμένης τεχνολογίας με επιχορηγήσεις και επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου ύψους έως 30 εκατ. EUR, και η πρωτοβουλία για τους ευρωπαϊκούς πρωταθλητές στον τομέα της τεχνολογίας (European Tech Champions) έχει συγκεντρώσει επιτυχώς δημόσια κονδύλια για τη στήριξη ευρωπαϊκών ταμείων επιχειρηματικού κεφαλαίου. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (στο εξής: ΕΤαΕ) έχει λειτουργήσει ως καταλύτης για την ανάπτυξη του κλάδου των επιχειρηματικών κεφαλαίων κατά τα τελευταία 30 έτη, καθιστώντας διαθέσιμα κονδύλια ύψους έως και 7 δις. EUR ετησίως σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι εμπειρίες αυτές καταδεικνύουν τα οφέλη που προκύπτουν από τον συνδυασμό της στήριξης μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, όπως γίνεται στο πλαίσιο του InvestEU, οι οποίοι συμβάλλουν στην ανάπτυξη του οικοσυστήματος επιχειρηματικών κεφαλαίων στο σύνολό του, με άμεσες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποιούνται από το Ταμείο του ΕΣΚ, οι οποίες καθιστούν δυνατή τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων στο πλαίσιο της επιλογής των προς επένδυση εταιρειών, στο πλαίσιο των επενδυτικών εταίρων και στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών για τις επενδύσεις, καθώς και με ταμεία επιμερισμένης διαχείρισης, κυρίως με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το οποίο λειτουργεί ως καταλύτης για την προσέλκυση πρόσθετων ιδιωτικών κεφαλαίων μέσω επιχορηγήσεων και χρηματοδοτικών μέσων. Οι ξένες επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου σε ευρωπαϊκές εταιρείες αυξάνονται από το 2016¹⁵. Η ΕΕ έχει αυξανόμενο αριθμό επιχειρηματικών αγγέλων, ιδίως επιτυχημένων ιδρυτών επιχειρήσεων που είναι πρόθυμοι να επανεπενδύσουν στη νέα γενιά νεοφυών επιχειρήσεων και να της προσφέρουν καθοδήγηση¹⁶.

Ωστόσο, το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ εξακολουθεί να είναι κατά κύριο λόγο «τραπεζοκεντρικό», δεδομένου ότι τα τραπεζικά περιουσιακά στοιχεία ανέρχονται συνολικά στο 300 % του ΑΕΠ της ΕΕ, σε σύγκριση με μόλις 85 % στις ΗΠΑ.¹⁷ Το μικρό μέγεθος της ενωσιακής αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων οφείλεται στην έλλειψη νοοτροπίας μετοχικού κεφαλαίου, στην απροθυμία ανάληψης κινδύνων και στον κατακερματισμό των κεφαλαιαγορών λόγω των διαφορετικών εθνικών κανόνων¹⁸. Αυτός ο κανονιστικός κατακερματισμός περιλαμβάνει διαφορές όσον αφορά την αφερεγγυότητα, το εταιρικό δίκαιο, τα φορολογικά συστήματα και τις δημόσιες αγορές, οι οποίες περιορίζουν τις

¹⁴ InvestEurope, 2024.

¹⁵ ΕΕ συν το Ηνωμένο Βασίλειο.

¹⁶ Οι κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν τους Ευρωπαίους παρόχους υπηρεσιών πληθοχρηματοδότησης για επιχειρήσεις διευκολύνουν την αποδοτικότερη διαμεσολάβηση και αντιστοίχιση, μεταξύ άλλων ανάμεσα σε επιχειρηματικούς αγγέλους και νεοφυείς επιχειρήσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

¹⁷ ΕΤΕπ (2024), The scaleup gap: financial market constraints holding back innovative firms in the European Union, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, <https://data.europa.eu/doi/10.2867/382579>.

¹⁸ ΕΤΕπ (2024), The scaleup gap: financial market constraints holding back innovative firms in the European Union, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, <https://data.europa.eu/doi/10.2867/382579>.

ευκαιρίες εξόδου για επενδύσεις¹⁹. Υπάρχουν τεράστιες γεωγραφικές διαφορές όσον αφορά τη διαθεσιμότητα της εν λόγω χρηματοδότησης, καθώς ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα σε όλα τα στάδια συγκέντρωσης κεφαλαίων. Το επίπεδο των διασυννοριακών επενδύσεων παραμένει χαμηλό, γεγονός που περιορίζει επίσης τις προοπτικές ανάπτυξης και μπορεί να ωθήσει τις καινοτόμες εταιρείες στην αναζήτηση μεγαλύτερων αγορών και απλούστερης χρηματοδότησης εκτός Ευρώπης.

Εξακολουθεί να υπάρχει σαφές χρηματοδοτικό κενό όσον αφορά τη χρηματοδότηση που αποσκοπεί στην επέκταση τεχνολογιών υψηλού κινδύνου και έντασης κεφαλαίου οι οποίες απαιτούν επενδύσεις άνω των 100 εκατ. EUR²⁰. Η έλλειψη ευρύτερης προσβασιμότητας σε κεφάλαια επέκτασης ή ανάπτυξης ενέχει διάφορους κινδύνους για την ΕΕ, ειδικότερα δε i) την απώλεια εταιρειών τις οποίες ενόησε η Ευρώπη κατά την αρχική φάση ανάπτυξής τους και ii) την απώλεια κρίσιμων τεχνολογιών που είναι ουσιώδεις για τη μελλοντική ευημερία μας. Για να καλυφθεί αυτό το κενό και να ενισχυθεί η οικονομική ασφάλεια και η τεχνολογική κυριαρχία της ΕΕ, απαιτείται ένα ευρωπαϊκό ταμείο επέκτασης με κρίσιμη μάζα, το οποίο θα λειτουργεί υπό συνθήκες αγοράς. Επιπλέον, όπως ανακοινώθηκε στην Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, η Επιτροπή θα διερευνήσει τρόπους για τη στήριξη του ETCI 2.0, μιας βαθύτερης και ακόμη πιο φιλόδοξης δομής ταμείου συμμετοχών, που θα συγκεντρώνει κεφάλαια τόσο από ιδιώτες όσο και από δημόσιους επενδυτές και που προγραμματίζεται να δρομολογηθεί από το ETaE έως το 2026. Θα εξασφαλιστεί στενή συνεργασία και συμπληρωματικότητα μεταξύ του ETCI 2.0 και του νέου ταμείου «Scaleup Europe», ώστε να μεγιστοποιηθούν ο αντίκτυπος και η ευελιξία, ιδίως ενόψει του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας.

Η ζήτηση για χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων υπερπροηγμένης τεχνολογίας παραμένει επίσης υψηλή. Παρότι το Ταμείο του ΕΣΚ έχει καταστεί ένας από τους κυριότερους επενδυτές υπερπροηγμένης τεχνολογίας στην Ευρώπη σε διάστημα μόλις τεσσάρων ετών, επί του παρόντος δεν μπορεί να καλύψει τη στήριξη που του ζητείται από εξαιρετικές εταιρείες υπερπροηγμένης τεχνολογίας²¹. Ταυτόχρονα, το ΕΣΚ πρέπει να απλουστεύσει και να επιταχύνει τις διαδικασίες του ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των αιτούντων και των δυνητικών επενδυτών του. Επιπλέον, το ΕΣΚ θα αντλήσει έμπνευση από πρακτικές που ακολουθούν το πρότυπο της ARPA και θα συνεργαστεί στενά με τους αξιόπιστους επενδυτές και εταιρικούς συνεργάτες του, καθώς και με τους πλέον επιτυχημένους ευρωπαϊκούς φορείς καινοτομίας με σκοπό τον εντοπισμό αναδυόμενων τεχνολογικών τάσεων και ανατρεπτικών τεχνολογιών που είναι καίριας σημασίας για την ανταγωνιστικότητα και στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης²².

¹⁹ Βλ. τη σύνοψη της διαβούλευσης που περιλαμβάνεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής το οποίο συνοδεύει την παρούσα στρατηγική.

²⁰ Έκθεση του ETaE σχετικά με το χρηματοδοτικό κενό στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων [Scale-up financing gap](#).

²¹ Μόνο το 5,9 % των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στο μέσο Accelerator του ΕΣΚ ήταν επιτυχείς κατά τη λήξη της τελευταίας προθεσμίας (Οκτώβριος 2024), ποσοστό που συνάδει με εκείνα των προηγούμενων προθεσμιών.

²² Η Υπηρεσία Προηγμένων Ερευνητικών Προγραμμάτων (Advanced Research Projects Agency) είναι μια κρατική υπηρεσία των ΗΠΑ που χρηματοδοτεί έρευνα υψηλού κινδύνου και υψηλής απόδοσης με σκοπό την προώθηση ρηξικέλευθων καινοτομιών στους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας. Η υπηρεσία αυτή ιδρύθηκε αρχικά ως ARPA (νυν DARPA) υπό το Υπουργείο Άμυνας, ενώ αργότερα δημιουργήθηκαν τμήματά της σε άλλους τομείς, όπως η ενέργεια (ARPA-E) και η υγεία (ARPA-H).

Ειδικότερα, οι γυναίκες επιχειρηματίες και επενδυτές εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Για παράδειγμα, στις επενδύσεις κεφαλαίου σε νεοφυείς επιχειρήσεις τεχνολογίας εξακολουθούν να κυριαρχούν οι ιδρυτικές ομάδες που αποτελούνται αποκλειστικά από άντρες, ενώ οι μεικτές ιδρυτικές ομάδες που αποτελούνται από άντρες και γυναίκες λαμβάνουν το 15 % της χρηματοδότησης και οι ομάδες που αποτελούνται αποκλειστικά από γυναίκες λαμβάνουν μόλις το 3 %²³. Η ενίσχυση της πρόσβασης των γυναικών σε χρηματοδότηση, η αύξηση της εκπροσώπησης τους σε θέσεις λήψης αποφάσεων στον τομέα της χρηματοδότησης και η προώθηση επενδυτικών δικτύων που τελούν υπό την ηγεσία γυναικών είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να γεφυρωθεί αυτό το επίμονο χάσμα μεταξύ των φύλων. Μέσα από το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία και την επικείμενη αναθεώρησή του (2026) θα επιδιωχθεί επίσης η ενίσχυση της στήριξης της κοινωνικής καινοτομίας.

Σήμερα, οι ευρωπαϊκοί θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών ταμείων, διαδραματίζουν περιορισμένο μόνο ρόλο στην ευρωπαϊκή αγορά επιχειρηματικών κεφαλαίων. Μεταξύ των ετών 2013 και 2023, τα συνταξιοδοτικά ταμεία αντιπροσώπευαν μόλις το 7 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κεφαλαίου στην ΕΕ²⁴. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν ήδη αρχίσει να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες προκειμένου να κινητοποιήσουν τους θεσμικούς επενδυτές ώστε να συμμετάσχουν σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου²⁵.

Πολλές νεοφυείς επιχειρήσεις δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν τα άυλα περιουσιακά τους στοιχεία, όπως η διανοητική ιδιοκτησία (στο εξής: ΔΙ), ως εγγύηση ή ασφάλεια για την άντληση χρηματοδότησης, λόγω i) των περιοριστικών τραπεζικών πρακτικών, ii) του ανεπαρκώς ανεπτυγμένου οικοσυστήματος αποτίμησης της ΔΙ, iii) της έλλειψης εμπιστοσύνης στις μεθόδους αποτίμησης της ΔΙ, iv) της χαμηλής ευαισθητοποίησης σχετικά με διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους αποτίμησης της ΔΙ και, γενικότερα, v) της περιορισμένης αναγνώρισης από την αγορά της χρηματοδότησης που υποστηρίζεται από τη ΔΙ. Στην ΕΕ υπάρχει έλλειψη κινήτρων που θα ωθούσαν τις τράπεζες και τους θεσμικούς επενδυτές να συμμετάσχουν σε χρηματοδότηση που υποστηρίζεται από τη ΔΙ.

Οι δυνατότητες των ευρωπαϊκών επιχειρηματικών αγγέλων εξακολουθούν να περιορίζονται από εμπόδια στις διασυννοριακές επενδύσεις και από επιχειρηματικές πρακτικές οι οποίες δεσμεύουν τις επενδύσεις των επιχειρηματικών αγγέλων για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η ενωσιακή νομοθεσία, όπως ο έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων (στο εξής: ΑΞΕ) και οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, είναι ουσιώδης για την προστασία της ασφάλειας, των στρατηγικών συμφερόντων και της δικαιοσύνης στην ενιαία αγορά της ΕΕ. Αυτό ισχύει επίσης για τις ΑΞΕ σε νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, όπου τα ζητήματα που αφορούν τη ΔΙ και την τοπική προστιθέμενη αξία είναι ζωτικής σημασίας. Ωστόσο, η εφαρμογή τους μπορεί ενίοτε να θεωρηθεί από τη σκοπιά των νεοφυών επιχειρήσεων ότι είναι υπερβολικά επαχθής και περιοριστική. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό τα μέσα αυτά να στοχεύουν διαρκώς στην επίτευξη των στόχων τους. Στο πλαίσιο αυτό, η

23 Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας, She-Figures 2024 — Έκθεση πολιτικής, Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ, 2025.

24 France Digitale, 2024.

25 Για παράδειγμα, η πρωτοβουλία Tibi στη Γαλλία ή η πρωτοβουλία WIN στη Γερμανία.

αναθεώρηση του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ, που βρίσκεται σε εξέλιξη, αποσκοπεί στην εναρμόνιση των διαδικασιών ελέγχου σε όλα τα κράτη μέλη και στη βελτίωση της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει ότι οι διαδικασίες ελέγχου των ΑΞΕ θα είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και προβλέψιμες και δεν θα αποτρέπουν τις νόμιμες επενδύσεις. Οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις προσφέρουν ως έναν βαθμό ευελιξία στις νεοφυείς επιχειρήσεις, επιτρέποντας τις εξαιρέσεις από τους γενικούς περιορισμούς για τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε «προβληματικές» εταιρείες. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι ισχύοντες ορισμοί βασίζονται σε στατικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τον τρόπο με τον οποίον αυτοί οι κανόνες θα μπορούσαν να προσαρμοστούν καλύτερα ώστε να παρέχεται στήριξη για την ανάπτυξη των νεοφυών επιχειρήσεων.

Η περιορισμένη διαθεσιμότητα κατάλληλων επιλογών εξόδου αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την ανάπτυξη επιχειρηματικών κεφαλαίων και κεφαλαίων ανάπτυξης στην ΕΕ. Ενώ οι όγκοι των αρχικών δημόσιων προσφορών (στο εξής: ΑΔΠ) στην Ευρώπη έχουν αυξηθεί σημαντικά, υπερβαίνοντας τα 320 δισ. EUR κατά την προηγούμενη δεκαετία, εξακολουθούν να είναι συγκεντρωμένοι σε λίγες χώρες, ενώ η χρηματιστηριακή αγορά της ΕΕ αντιστοιχεί μόλις στο 55 % του ΑΕΠ της ΕΕ, έναντι 147 % στις ΗΠΑ. Η ΕΕ αντιπροσωπεύει μόλις το 11 % των ΑΔΠ σε παγκόσμιο επίπεδο.

Για την αντιμετώπιση βασικών προκλήσεων στη λειτουργία των κεφαλαιαγορών της ΕΕ, η Επιτροπή εφαρμόζει τη στρατηγική για την **Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων (στο εξής: ΕΑΕ)**²⁶. Η ΕΑΕ θα μειώσει τον κατακερματισμό της αγοράς, θα δημιουργήσει καλύτερες επενδυτικές ευκαιρίες για τους πολίτες και θα συμβάλει στην επέκταση των επιλογών χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις. Ειδικότερα, θα επιδιώξει να βελτιώσει την πρόσβαση σε χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου και σε χρηματοδότηση μέσω δανειακών κεφαλαίων για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, να ενισχύσει τον ρόλο των επιχειρηματικών κεφαλαίων και των θεσμικών επενδυτών και να ευθυγραμμίσει καλύτερα τα δημόσια χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ με τους στόχους της ΕΑΕ.

Τέλος, οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην επανεπένδυση και στην επέκταση της καινοτομίας, αλλά πάνω από το 60 % των εξαγορών ευρωπαϊκών νεοφυών επιχειρήσεων πραγματοποιούνται από μη ενωσιακές εταιρείες. Για να διατηρήσει η ΕΕ την τεχνολογική της κυριαρχία και να προωθήσει την ανάπτυξη της εγχώριας καινοτομίας, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να ενισχύσουν τις ανταγωνιστικές τους προσπάθειες για τη διατήρηση ταλέντων και τεχνολογιών στην ήπειρό μας, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι νέες εταιρείες είναι σε θέση να επιλέγουν τις δικές τους στρατηγικές ανάπτυξης και εξόδου χωρίς να καταπνίγονται οι φιλοδοξίες.

Δράσεις

- Η Επιτροπή θα **επεκτείνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας** και θα απλουστεύσει τους κανόνες του. Το ΕΣΚ θα εστιάσει περισσότερο στη σταδιακή χρηματοδότηση που χορηγείται με γνώμονα τις προκλήσεις για καινοτομίες υψηλού κινδύνου, εισάγοντας περισσότερες διαδικασίες που ακολουθούν το πρότυπο της ARPA. Θα επεκτείνει επίσης το αξιόπιστο δίκτυο επενδυτών και θα συνεργαστεί

²⁶ Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων — Στρατηγική για την προώθηση της δημιουργίας πλούτου για τους πολίτες και της οικονομικής ανταγωνιστικότητας στην ΕΕ [COM(2025) 124 final].

καλύτερα με τις ενωσιακές εταιρείες-κένταυρους και εταιρείες-μονόκερους προκειμένου να αντλήσει παρατηρήσεις για τη χάραξη πολιτικής (2025).

- Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με ιδιώτες επενδυτές για την ανάπτυξη, στο πλαίσιο του Ταμείου του ΕΣΚ, ενός **ταμείου «Scaleup Europe»²⁷** που θα βασίζεται στην αγορά, θα τελεί υπό ιδιωτική διαχείριση και θα συγχρηματοδοτείται από τον ιδιωτικό τομέα, το οποίο θα διαθέτει εστιασμένη επενδυτική στρατηγική με στόχο τη γεφύρωση του χρηματοδοτικού κενού που επηρεάζει τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις υπερπροηγμένης τεχνολογίας. Το Ταμείο «Scaleup Europe» θα κινητοποιήσει σημαντικά ιδιωτικά κεφάλαια και θα πραγματοποιήσει άμεσες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου σε στρατηγικούς τομείς²⁸, ώστε να συμβάλει στην τεχνολογική κυριαρχία και την οικονομική ασφάλεια της Ευρώπης. Η ανάπτυξη του Ταμείου «Scaleup Europe» δεν θίγει το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το ταμείο «Scaleup Europe» θα συνεργαστεί στενά με το InvestEU και συμπληρωματικά με την πρωτοβουλία για τους ευρωπαϊκούς πρωταθλητές στον τομέα της τεχνολογίας (European Tech Champions) και άλλα μέσα του ομίλου ΕΤΕπ (2026).
- Η Επιτροπή, σε συντονισμό με τον Όμιλο ΕΤΕπ, θα συνεργαστεί με μεγάλους θεσμικούς επενδυτές για την ανάπτυξη ενός **εθελοντικού Ευρωπαϊκού Συμφώνου Επενδύσεων στην Καινοτομία** για εκείνους που δεσμεύονται να επενδύσουν μέρος των υπό τη διαχείριση τους περιουσιακών στοιχείων σε ενωσιακά ταμεία επενδύσεων που επενδύουν σε άλλα αντίστοιχα ταμεία (funds-of-funds), ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων και μη εισηγμένες αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις (2026).
- Η Επιτροπή θα μοχλεύσει και θα ενισχύσει υφιστάμενα μέσα και θα αναπτύξει νέα μέσα για επενδύσεις σε **ευρωπαϊκές νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις ασφάλειας και άμυνας**, σύμφωνα με τη λευκή βίβλο για την άμυνα²⁹ και βάσει της επικείμενης δέσμης μέτρων απλούστευσης Omnibus για την άμυνα. Τα μέσα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν πιο ευέλικτες και προσαρμοστικές προσεγγίσεις χρηματοδότησης αναδυόμενων φορέων αμυντικής καινοτομίας, μεταξύ άλλων και από την Ουκρανία, όπως στοχευμένη στήριξη σε επιμέρους οντότητες, καθώς και ενίσχυση και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των διαθέσιμων χρηματοδοτικών επιλογών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μετοχικού κεφαλαίου και δανειακών κεφαλαίων (2026).
- Η Επιτροπή θα αναπτύξει ένα **πλαίσιο για την αποτίμηση της ΔΙ** όσον αφορά τη χρηματοδότηση που υποστηρίζεται από τη ΔΙ σε συνεργασία με το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα διευρύνει επίσης τη βάση

²⁷ Το ταμείο αυτό αναφερόταν σε προηγούμενες ανακοινώσεις της Επιτροπής, π.χ. στη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, ως *Ταμείο «TechEU Scaleup»* —η ιδέα είναι η ίδια. Η εσωτερική διακυβέρνηση του ταμείου από την Επιτροπή θα αποφασιστεί μετά την έγκριση της στρατηγικής.

²⁸ Όπως, για παράδειγμα, η τεχνητή νοημοσύνη, οι κβαντικές τεχνολογίες, οι προηγμένοι ημιαγωγοί, η ιατρική τεχνολογία, η βιοτεχνολογία, οι εφαρμογές βιοοικονομίας, η καθαρή τεχνολογία και ενέργεια (συμπεριλαμβανομένης της πυρηνικής τεχνολογίας), η υδατική και γαλάζια τεχνολογία, η ασφάλεια, η άμυνα, το διάστημα, η ρομποτική και τα προηγμένα υλικά, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εφαρμογών διπλής χρήσης.

²⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Λευκή Βίβλος για την ευρωπαϊκή αμυντική ετοιμότητα έως το 2030, 19 Μαρτίου 2025 https://commission.europa.eu/document/download/e6d5db69-e0ab-4bec-9dc0-3867b4373019_en?filename=White%20paper%20for%20European%20defence%20%E2%80%93%20Readiness%202030.pdf.

τεκμηρίωσης για την ανάπτυξη συγκεκριμένων χρηματοδοτικών μέσων διανοητικής ιδιοκτησίας (δεύτερο τρίμηνο του 2027).

- Η Επιτροπή θα στηρίζει τους **ευρωπαϊκούς επιχειρηματικούς αγγέλους** και τα δίκτυά τους προκειμένου να δημιουργηθούν περισσότερες δυνατότητες για την ανάπτυξη νέων νεοφυών επιχειρήσεων (2026).
- Στο πλαίσιο της επικείμενης επανεξέτασης των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τον ορισμό του όρου «**προβληματική επιχείρηση**», λαμβάνοντας υπόψη τα πιθανά εμπόδια που αντιμετωπίζουν ορισμένες νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν διατρέχουν κίνδυνο διακοπής των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων, ώστε οι εν λόγω επιχειρήσεις να επωφελούνται από άλλα είδη κρατικών ενισχύσεων (από το δεύτερο τρίμηνο του 2025).
- Η Επιτροπή θα επανεξετάσει τις **κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τις οριζόντιες και τις μη οριζόντιες συγκεντρώσεις** λαμβάνοντας υπόψη δυναμικά κριτήρια όπως ο ανταγωνισμός στον τομέα της καινοτομίας (2027).
- Η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα **ευρωπαϊκό δίκτυο εταιρειών** για την καλύτερη ενσωμάτωση μεγάλων εταιρειών, εταιρικών επενδυτών επιχειρηματικών συμμετοχών και εταιρικών αγοραστών στο οικοσύστημα καινοτομίας της ΕΕ και θα επωφεληθεί από καινοτόμες λύσεις τις οποίες αναπτύσσουν νεοφυείς επιχειρήσεις. Τα μέλη του δικτύου θα παρέχουν συμβουλές όσον αφορά τη σχετική πολιτική, θα ασχολούνται με την αντιστοίχιση με νεοφυείς επιχειρήσεις και θα δεσμεύονται εθελοντικά να ευνοούν τις ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις όταν συμμετέχουν και επενδύουν σε καινοτόμες λύσεις, καθώς και όταν προμηθεύονται τέτοιου είδους λύσεις, ιδίως όταν χρησιμοποιούν δημόσια χρηματοδότηση ή όταν διαχειρίζονται ζωτικής σημασίας ερευνητικές ή τεχνολογικές υποδομές (2026).

4. ΤΑΧΕΙΑ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Η επιτυχής εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων βασίζεται σε ένα μείγμα επιχειρηματικής ώθησης, κεφαλαίων «ανεκτικών στους κινδύνους» (risk-tolerant), ζήτησης της αγοράς και δημόσιας στήριξης. Τα πανεπιστήμια³⁰ διαδραματίζουν καίριο ρόλο σε αυτό το οικοσύστημα, καθώς παράγουν πάνω από 157 000 τεχνοβλαστούς και νεοφυείς επιχειρήσεις μέσω των αποφοίτων τους, με την πιθανή δημιουργία 6,1 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας την επόμενη δεκαετία³¹. Η ΕΕ διαθέτει μακροχρόνιο ιστορικό πρωτοβουλιών και δημόσιων πολιτικών για τη στήριξη των οικοσυστημάτων καινοτομίας. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ενιαίων Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, που δρομολογήθηκε το 2023, αναμένεται να μειώσει σημαντικά το κόστος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, να παράσχει ενιαία προστασία και να επιταχύνει την εμπορική αξιοποίηση τεχνολογιών σε ολόκληρη την ΕΕ.

Στην Ευρώπη, η μετατροπή της έρευνας σε εμπορικές πρωτοβουλίες εξακολουθεί να βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα έξω από το πλαίσιο των συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας υψηλών επιδόσεων. Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (στο εξής: EIT)³², το δίκτυο «Enterprise Europe Network» (στο εξής: EEN)³³, η ευρωπαϊκή πλατφόρμα συνεργασίας των συνεργατικών σχηματισμών (στο εξής: ECCP) και οι ευρωπαϊκοί κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας (στο εξής: EDIH) στηρίζουν ήδη την επιχειρηματικότητα και τις ακαδημαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις, αλλά εξακολουθούν να υφίστανται βασικά προβλήματα. Παρότι τα πανεπιστήμια ευθύνονται για πάνω από το 10 % των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που κατατίθενται στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, μόνο το ένα τρίτο των εν λόγω διπλωμάτων καθίσταται αντικείμενο εμπορικής αξιοποίησης. Ένα βασικό πρόβλημα είναι η έλλειψη νοοτροπίας που ευνοεί την καινοτομία σε πολλά πανεπιστήμια, όπου δεν υπάρχουν επαρκή κίνητρα για τους ερευνητές ώστε να αξιοποιήσουν εμπορικά το έργο τους. Τα νομικά, οργανωτικά και οικονομικά πλαίσια για ακαδημαϊκούς τεχνοβλαστούς ποικίλλουν ανά την Ευρώπη, δημιουργώντας έτσι ένα άνισο τοπίο σε ολόκληρη την ήπειρο. Επιπλέον, η διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων σε πολλές χώρες της ΕΕ αποτρέπει σε υπερβολικό βαθμό την ανάληψη κινδύνων, ευνοώντας τους εγκατεστημένους παρόχους έναντι των νεοφυών επιχειρήσεων. Αυτό περιορίζει την πρόσβαση των νεοφυών επιχειρήσεων σε δημόσιες συμβάσεις για καινοτόμες λύσεις. Οι διαδικασίες σύναψης εταιρικών συμβάσεων παρεμποδίζουν επίσης την ικανότητα επέκτασης των νεοφυών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι η καινοτομία συχνά καταπνίγεται από πρακτικές που αποτρέπουν την ανάληψη κινδύνων.

³⁰ Συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων εφαρμοσμένων επιστημών και των ερευνητικών και τεχνολογικών οργανισμών.

³¹ Redstone University Startup Index — Europe's Trillion Euro Opportunity, 2024 — <https://www.redstone.vc/research/redstone-university-startup-index>.

³² Το EIT στήριξε άμεσα πάνω από 9 900 νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις που συγκέντρωσαν συνολικά εξωτερική χρηματοδότηση ύψους σχεδόν 10 δισ. EUR, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εταιρειών-μονόκερων και καινοτόμων εταιρειών αξίας 71,2 δισ. EUR σήμερα.

³³ Πάνω από 3 500 σύμβουλοι του δικτύου EEN βοηθούν τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις παρέχοντας δωρεάν επιχειρηματική στήριξη σε σχεδόν 60 χώρες. Πάνω από 1 500 συνεργατικοί σχηματισμοί ενισχύουν επίσης την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων.

Προκειμένου να προωθήσει ένα συνεκτικότερο περιβάλλον καινοτομίας, η ΕΕ πρέπει να προαγάγει τη δημιουργία ισχυρότερων διασυνδεδεμένων οικοσυστημάτων αυξάνοντας τη στήριξη προς τα πανεπιστήμια, τα ερευνητικά ιδρύματα και τις νεοφυείς επιχειρήσεις. Το Σύστημα Ενιαίων Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας πρέπει να εγκριθεί πλήρως από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ προκειμένου να μειωθεί το κόστος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και να διευκολυνθεί η εμπορική αξιοποίηση της έρευνας. Από τη σκοπιά των δημόσιων συμβάσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδιάζει να αναθεωρήσει και να προτείνει νομοθεσία και μη νομοθετικά μέτρα σχετικά με τις δημόσιες και ιδιωτικές συμβάσεις, προκειμένου να συμβάλλει επίσης στην καλύτερη στήριξη των νεοφυών και των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων μειώνοντας τους πιθανούς φραγμούς και προάγοντας την καινοτομία. Συμπληρωματικά μη νομοθετικά μέτρα θα ενισχύσουν την παρακολούθηση, τη χρηματοδότηση και τα εθνικά δίκτυα ικανοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη. Στηρίζοντας τις διασυννοριακές συνεργασίες εντός της ΕΕ και απλουστεύοντας την πρόσβαση στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, η ΕΕ μπορεί να δημιουργήσει ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για την ανάπτυξη και την επέκταση των νεοφυών επιχειρήσεων. Προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ νεοφυών επιχειρήσεων και εταιρειών, θα πρέπει να προωθηθούν οι στρατηγικές εταιρικές σχέσεις, ώστε να είναι πιο εύκολο για τις νεοφυείς επιχειρήσεις να βρουν τους πρώτους πελάτες τους και να αναπτυχθούν. Η **πολιτική συνοχής** μπορεί επίσης να συμβάλει στη σύνδεση περιφερειακών και εθνικών φορέων, προωθώντας την εδαφική συνδεσιμότητα και βοηθώντας τις νεοφυείς επιχειρήσεις να επεκταθούν. Η ενδιάμεση επανεξέταση της πολιτικής συνοχής αποτελεί βασικό βήμα για την ευθυγράμμιση των περιφερειακών και εθνικών προσπαθειών ώστε να βοηθηθούν οι νεοφυείς επιχειρήσεις να συνδεθούν με μεγαλύτερες εταιρείες και να εισέλθουν σε νέες αγορές.

Τέλος, η Επιτροπή, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και τα κράτη μέλη, θα στηρίξει **τις νεοφυείς επιχειρήσεις προκειμένου να έχουν πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές**, μεταξύ άλλων μοχλεύοντας εμπορικές συμφωνίες και κινητοποιώντας, μέσω των αντιπροσωπειών της ΕΕ, δίκτυα των κρατών μελών και ειδικά εργαλεία της ΕΕ³⁴. Η Επιτροπή θα εργαστεί επίσης για την καλύτερη ενσωμάτωση καινοτόμων λύσεων που προέρχονται από νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις στις αλυσίδες αξίας της **Global Gateway** και θα ενισχύσει τα υποστηρικτικά χρηματοδοτικά μέσα της, ώστε να βελτιωθεί η πρόσβασή τους στις αναπτυσσόμενες αγορές.

Δράσεις

- Η Επιτροπή θα δρομολογήσει μια **πρωτοβουλία «Lab to Unicorn»** προκειμένου να επιταχύνει την εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής, η Επιτροπή:
 - θα στηρίξει κορυφαίους **ευρωπαϊκούς κόμβους νεοφυών και αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων**, που έχουν τις ρίζες τους σε ισχυρά πανεπιστημιακά οικοσυστήματα, με σκοπό τη δικτύωση και τη διασυννοριακή συνεργασία ώστε οι νεοφυείς επιχειρήσεις και οι αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση στις αντίστοιχες υπηρεσίες, υποδομές και

³⁴ Συμπεριλαμβανομένων διαδικτυακών πλατφορμών όπως η πύλη Access2Markets της Επιτροπής, ειδικών γραφείων υποστήριξης σε τρίτες χώρες, δικτύων που υποστηρίζονται από την Επιτροπή, όπως το δίκτυο EEN, και εθνικών/ευρωπαϊκών εμπορικών επιμελητηρίων στο εσωτερικό της ΕΕ ή σε πιθανές ξένες αγορές.

εταιρικές δομές οι μεν των δε. Κατά περίπτωση, θα αξιοποιηθούν συνέργειες με υφιστάμενα δίκτυα (2026)·

- θα εκπονήσει **σχέδιο για τη χορήγηση αδειών, τον επιμερισμό δικαιωμάτων και εσόδων και τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και τους εφευρέτες** τους κατά την εμπορική αξιοποίηση της ΔΙ και τη δημιουργία τεχνοβλαστών, σύμφωνα με τις βέλτιστες εμπορικές πρακτικές. Η Επιτροπή θα στηρίζει την ανάπτυξη ικανοτήτων των γραφείων μεταφοράς τεχνολογίας και τη σύσταση ρόλων «δημιουργίας επιχειρήσεων» σε ερευνητικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών και τεχνολογικών οργανισμών, των ερευνητικών υποδομών και των πανεπιστημίων (2026)·
- θα παρέχει νομικές και εκτελεστικές **κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις**, ώστε να στηρίζει τις νεοφυείς επιχειρήσεις αποσαφηνίζοντας τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα πανεπιστήμια και οι δημόσιοι ερευνητικοί οργανισμοί μπορούν να χορηγούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις (2026).
- Η Επιτροπή θα προτείνει δέσμη μέτρων για **δημόσιες συμβάσεις που προωθούν την καινοτομία**. Ειδικότερα:
 - Στο πλαίσιο της **αναθεώρησης των οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις**, η Επιτροπή θα αναζητήσει τρόπους για τη βελτίωση και την απλούστευση της πρόσβασης στις δημόσιες συμβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των νεοφυών και των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης θα εξεταστούν επίσης ζητήματα που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, όπως ο περιορισμός των εξαντλητικών προδιαγραφών και υπερβολικών οικονομικών απαιτήσεων στα τεύχη δημοπράτησης και η εισαγωγή πιο φιλικών προς την καινοτομία διατάξεων για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και τεχνικής για τον καθορισμό της αξίας.
 - Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της **οδηγίας της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας**, η Επιτροπή θα αναζητήσει τρόπους για την προώθηση της ένταξης νεοφυών και αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις και θα λάβει υπόψη την πιθανότητα προτίμησης της ΕΕ στις δημόσιες συμβάσεις η οποία θα αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της τεχνολογικής κυριαρχίας της ΕΕ.
 - Στο πλαίσιο της **ευρωπαϊκής νομικής πράξης για την καινοτομία**, η οποία θα συμπληρώσει τα προαναφερθέντα, η Επιτροπή θα αναζητήσει τρόπους για την αύξηση των συνολικών επενδύσεων σε δημόσιες και ιδιωτικές συμβάσεις καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη: i) θα δημιουργήσει μια ταχεία διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης που δεν εμπίπτουν στις οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των προ-εμπορικών δημόσιων συμβάσεων και ii) θα θεσπίσει κίνητρα για στρατηγικές προμηθειών με γνώμονα την καινοτομία για ιδιώτες αγοραστές.

Η Επιτροπή θα στηρίζει τα προαναφερθέντα νομοθετικά μέτρα με **μη νομοθετικά μέτρα στήριξης**, όπως i) η συνέχιση της παρακολούθησης σε επίπεδο ΕΕ των εθνικών πλαισίων πολιτικής για τις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας και των επενδύσεων και η ενσωμάτωσή τους στους πίνακες αποτελεσμάτων του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και του ευρωπαϊκού συστήματος καινοτομίας, ii) η ενίσχυση της στήριξης από την ενωσιακή χρηματοδότηση της έρευνας και καινοτομίας προς τους αγοραστές του δημόσιου τομέα για την εφαρμογή κοινών δημόσιων συμβάσεων καινοτομίας σε τομείς και τεχνολογίες στρατηγικού χαρακτήρα και iii) η ενίσχυση του ευρωπαϊκού δικτύου εθνικών κέντρων ικανοτήτων για τις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας και περαιτέρω επέκτασή του σε όλα τα κράτη μέλη.

5. ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΚΑΛΥΤΕΡΩΝ ΤΑΛΕΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η επιτυχία μιας νεοφυούς επιχείρησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πρόσβαση σε ταλέντα υψηλής ειδίκευσης. Ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν εφαρμόσει πρωτοβουλίες όπως τα συστήματα θεωρήσεων για ψηφιακούς νομάδες, οι ψηφιακές ταυτότητες ηλεκτρονικής διαμονής και τα προγράμματα για εξειδικευμένους εργαζομένους που αποσκοπούν στην προσέλκυση κορυφαίων ταλέντων. Τα προγράμματα αυτά έχουν σχεδιαστεί για να διευκολύνουν τη μετεγκατάσταση υποψηφίων υψηλής ειδίκευσης, ώστε να είναι πιο εύκολο για τις νεοφυείς επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν την παγκόσμια δεξαμενή ταλέντων. Η δεξαμενή ταλέντων της ΕΕ και οι εταιρικές σχέσεις προσέλκυσης ταλέντων θα συμβάλουν επίσης στην πρόσληψη ειδικευμένων υπηκόων τρίτων χωρών, με τρόπο προσαρμοσμένο στους τομείς που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη για ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Επιπλέον, το 59 % των νεοφυών επιχειρήσεων στην Ευρώπη διαθέτουν ομάδες εξ αποστάσεως εργαζομένων που βρίσκονται σε διάφορα μέρη, ενώ το 78 % των ομάδων μηχανικών εργάζονται εξ αποστάσεως. Η τάση αυτή συνέβαλε στην πρόληψη της διαρροής εγκεφάλων σε περιφερειακό επίπεδο και έδωσε τη δυνατότητα στις νεοφυείς επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση σε ευρύτερη δεξαμενή ευρωπαϊκών ταλέντων, ελαχιστοποιώντας παράλληλα το λειτουργικό κόστος. Ωστόσο, η εργασία στο πλαίσιο εξ αποστάσεως διασυνοριακών ομάδων εξακολουθεί να παρεμποδίζεται από την πολυπλοκότητα των υποχρεώσεων που αφορούν τη φορολογία και τις υποχρεώσεις κοινωνικής ασφάλισης.

Παρά τις πρωτοβουλίες αυτές, ο ανταγωνισμός για ειδικευμένα ταλέντα εξακολουθεί να είναι αδυσώπητος. Τα εμπόδια στη διασυνοριακή κινητικότητα, ιδίως οι φραγμοί που παρεμποδίζουν την αναγνώριση των προσόντων, το αναξιοποίητο ακαδημαϊκό δυναμικό, η σημαντική υποεκπροσώπηση των γυναικών και η περιορισμένη πολυμορφία συντελούν στο πρόβλημα αυτό. Επιπλέον, συχνά οι νεοφυείς επιχειρήσεις δεν μπορούν να προσφέρουν τους ίδιους μισθούς και τις ίδιες παροχές με τις μεγαλύτερες εταιρείες, γεγονός που δυσχεραίνει την προσέλκυση κορυφαίων εργαζομένων. Η πολυπλοκότητα όσον αφορά τη **χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών σε εργαζομένους**, όπως οι διαφορές στη φορολογική μεταχείριση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, δημιουργεί πρόσθετες προκλήσεις για τις νεοφυείς επιχειρήσεις κατά την παροχή μη χρηματικής αμοιβής για την προσέλκυση εξειδικευμένων ταλέντων.

Ένα σημαντικό πρόβλημα αφορά επίσης την επιχειρηματική εκπαίδευση³⁵. Το ποσοστό των σπουδαστών δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ που έχουν πρόσβαση σε κάποια μορφή επιχειρηματικής εκπαίδευσης υπολείπεται του 50 %, γεγονός που παρεμποδίζει τη δημιουργία μελλοντικών επιχειρηματιών³⁶. Επιπλέον, τα υφιστάμενα πλαίσια για τη διαχείριση και την εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της ακαδημαϊκής έρευνας συχνά δεν παρέχουν τα αναγκαία κίνητρα, καθώς τα πανεπιστήμια δίνουν προτεραιότητα στις ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις έναντι της εμπορικής αξιοποίησης.^{37,38}

³⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση για την Ένωση Δεξιοτήτων, 2025, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_el.

³⁶ Σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επιχειρηματικότητα 2020.

³⁷ [Challenges in academic commercialisation: a case study of the scientists' experiences](#) (Οι προκλήσεις της ακαδημαϊκής εμπορευματοποίησης: μια περιπτωσιολογική μελέτη των εμπειριών των επιστημόνων).

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η έλλειψη ταλέντων, είναι σημαντικό να βελτιωθεί η επιχειρηματική εκπαίδευση, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι σπουδαστές αποκτούν τις δεξιότητες, τη νοοτροπία και την ανθεκτικότητα που απαιτούνται για την καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Τα προγράμματα θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται καλύτερα με τις ανάγκες της βιομηχανίας ώστε οι σπουδαστές να εφοδιάζονται με πρακτικές γνώσεις. Επιπροσθέτως, η προώθηση της ηγεσίας που είναι ισόρροπη ως προς την εκπροσώπηση των φύλων και της πολυμορφίας εντός του οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων θα συμβάλει στην οικοδόμηση μιας ισχυρότερης και ανθεκτικότερης δεξαμενής ταλέντων. Τα πανεπιστήμια θα πρέπει επίσης να εστιάζουν περισσότερο στην παροχή κινήτρων για την εμπορική αξιοποίηση της έρευνας και στη δημιουργία κατάλληλων δομών ανταμοιβής για τους ερευνητές που συμβάλλουν στον σχηματισμό τεχνοβλαστών και στη μεταφορά γνώσεων. Η εναρμόνιση ορισμένων πτυχών της μεταχείρισης των δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών που χορηγούνται σε εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένης της φορολογίας, μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ θα μειώσει τη διοικητική πολυπλοκότητα και θα ωθήσει περισσότερες νεοφυείς επιχειρήσεις να προσφέρουν τέτοιου είδους δικαιώματα ως ανταγωνιστική παροχή. Προκειμένου να συμβάλουν στη διατήρηση ταλέντων, οι νεοφυείς επιχειρήσεις θα πρέπει να συνεχίσουν να υιοθετούν το μοντέλο τηλεργασίας, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων που αφορούν την υγειονομική περίθαλψη, τα καθήκοντα φροντίδας, τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τη φορολόγηση των συντάξεων.

Η οδηγία της ΕΕ για την Μπλε Κάρτα και η πρόταση οδηγίας για τους επί μακρόν διαμένοντες αποτελούν βασικά βήματα προκειμένου να διευκολυνθεί η προσέλκυση και η διατήρηση ταλέντων υψηλής ειδίκευσης από χώρες εκτός της ΕΕ. Ωστόσο, η Μπλε Κάρτα απευθύνεται κυρίως σε εργαζομένους και όχι σε ιδρυτές νεοφυών επιχειρήσεων ή καινοτόμους επιχειρηματίες. Ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζουν εθνικά συστήματα, αλλά η εν λόγω διαδικασία εξακολουθεί να είναι κατακερματισμένη και πολύπλοκη. Ο εξορθολογισμός αυτών των διαδικασιών για τις άδειες εργασίας και διαμονής θα συμβάλει στη δημιουργία ενός συνεκτικότερου και αποδοτικότερου συστήματος. Επιπλέον, οι διεθνείς προσλήψεις από χώρες εκτός της ΕΕ θα είναι απαραίτητες για την κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης για εξειδικευμένες δεξιότητες σε όλα τα επίπεδα του οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων.

Δράσεις

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει μια πρωτοβουλία «Blue Carpet» προκειμένου να στηρίξει την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων υψηλής ειδίκευσης και ποικιλόμορφων ταλέντων από την ΕΕ και από τρίτες χώρες. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής, η Επιτροπή (2025-2026):

- θα προωθήσει ενεργά και θα ενισχύσει περαιτέρω την **επιχειρηματική εκπαίδευση** και την αναβάθμιση δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων μέσω του ΕΙΤ, προάγοντας την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και την ποικιλόμορφη συμμετοχή·
- θα εκπονήσει **σχέδιο για ένα πλαίσιο εξέλιξης της ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας** που ανταμείβει τις δραστηριότητες εμπορικής αξιοποίησης της έρευνας, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης από το πανεπιστήμιο στη βιομηχανία και

αντιστρόφως, π.χ. στα κριτήρια αξιολόγησης και προαγωγής του ακαδημαϊκού προσωπικού, ως μέρος του πλαισίου ικανοτήτων του ακαδημαϊκού προσωπικού που ανακοινώνεται στην Ένωση Δεξιοτήτων³⁹.

- θα διερευνήσει βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη μεταχείριση των **δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών που χορηγούνται σε εργαζομένους για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων εξετάζοντας νομοθετικά μέτρα για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών της μεταχείρισής τους**·
- θα προτείνει σύσταση για **την εξάλειψη των φορολογικών εμποδίων που επηρεάζουν τους εξ αποστάσεως διασυννοριακούς εργαζομένους** για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις·
- θα παρουσιάσει μια **δέσμη μέτρων για τη δίκαιη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού**, συμπεριλαμβανομένης διευκρίνισης των κανόνων συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης για διασυννοριακή τηλεργασία, καθώς και μια **πρωτοβουλία για τη φορητότητα δεξιοτήτων** με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση και απλούστευση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, μεταξύ άλλων και των υπηκόων τρίτων χωρών (2026)·
- θα θεσπίσει **ενωσιακή στρατηγική για τις θεωρήσεις**, η οποία θα περιλαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση της προσέλκυσης φοιτητών, ερευνητών, επιχειρηματιών και καταρτισμένων εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης από τρίτες χώρες προκειμένου να έρθουν στην ΕΕ, για παράδειγμα αξιοποιώντας στο έπακρο την οδηγία για τους σπουδαστές και τους ερευνητές και την οδηγία για την Μπλε Κάρτα, ιδίως για τους ιδρυτές νεοφυών επιχειρήσεων (τέταρτο τρίμηνο του 2025)·
- θα εφαρμόσει πιλοτικά την πρωτοβουλία για τις **υπηρεσίες νομικής πύλης πολλαπλών σκοπών** με ιδιαίτερη έμφαση στις δεξιότητες ΤΠΕ (τέταρτο τρίμηνο του 2025). Η πιλοτική εφαρμογή θα χρησιμεύσει ως υπηρεσία μίας στάσης για την παροχή ενημέρωσης και βοήθειας σε επαγγελματίες υψηλής ειδίκευσης, σπουδαστές και ερευνητές στον τομέα των ΤΠΕ οι οποίοι ενδιαφέρονται να εργαστούν στην ΕΕ·
- θα αναπτύξει στοχευμένες ενημερωτικές δραστηριότητες για την προώθηση **της οδηγίας της ΕΕ για την Μπλε Κάρτα**, μεταξύ των εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης από τρίτες χώρες και των εργοδοτών όσον αφορά τα οφέλη της ενωσιακής Μπλε Κάρτας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας του κατόχου της εν λόγω κάρτας και των μελών της οικογένειάς του να έχουν ευκολότερη πρόσβαση στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος της ΕΕ·
- **θα παροτρύνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν συστήματα ταχείας εφαρμογής** που θα δίνουν στους επιλέξιμους ιδρυτές νεοφυών επιχειρήσεων τη δυνατότητα να αποκτούν άδεια διαμονής και εργασίας μέσω απλουστευμένων και ταχύτερων διαδικασιών·
- **θα απλουστεύσει και θα ενισχύσει τις υφιστάμενες υπηρεσίες EURAXESS για φορείς καινοτομίας**, μεταξύ άλλων με την παροχή εξατομικευμένης στήριξης σε ταλέντα που προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ, παρέχοντας ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τις αντίστοιχες διαδικασίες στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ.

³⁹ [Ανακοίνωση «Μια Ένωση Δεξιοτήτων»](#).

6. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Οι νεοφυείς επιχειρήσεις χρειάζονται έρευνα αιχμής, τεχνολογικές εγκαταστάσεις και εμπειρογνώσια για να πραγματοποιούν με ταχύτητα τη δοκιμή, την επέκταση και την επικύρωση νέων προϊόντων, μειώνοντας τον χρόνο που απαιτείται για να φτάσει το προϊόν στην αγορά και ενισχύοντας την επιτυχία της εμπορικής αξιοποίησής του. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» στηρίζει την επίτευξη αυτού του στόχου με τη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, η οποία θα φιλοξενήσει 13 νέα εργοστάσια TN που προσφέρουν υπολογιστική ισχύ και εξατομικευμένη στήριξη σε ΜΜΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις⁴⁰.

Δίκτυα όπως το δίκτυο EEN, οι ευρωπαϊκοί κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας και το EIT παρέχουν στοχευμένη βοήθεια. Ωστόσο, παρά τους πόρους αυτούς, η έλλειψη πληροφόρησης, οι πολύπλοκες διαδικασίες πρόσβασης και οι κατακερματισμένες συμφωνίες διαχείρισης ΔΙ εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικά εμπόδια. Πολλές νεοφυείς επιχειρήσεις δυσκολεύονται να βρουν τον δρόμο τους στον λαβύρινθο των υπηρεσιών και δεν είναι σε θέση να εντοπίσουν εύκολα τις κατάλληλες ερευνητικές υποδομές ή ευκαιρίες χρηματοδότησης. Η έλλειψη σαφών σημείων εισόδου και η κατακερματισμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, υπηρεσίες και πληροφορίες επιτείνουν το πρόβλημα, και ως εκ τούτου οι νεοφυείς επιχειρήσεις δεν έχουν στη διάθεσή τους βελτιστοποιημένες διαδικασίες πρόσβασης στη διαθέσιμη στήριξη. Οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν την πρόσβαση σε δημόσιες υποδομές ενίοτε θεωρούνται ασαφείς.

Οι νεοφυείς επιχειρήσεις, οι αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, οι φορείς καινοτομίας και οι επενδυτές χρειάζονται ταχύτερη και καλύτερη πρόσβαση στους πόρους που απαιτούνται για να ευδοκιμήσουν και να αναπτυχθούν. Στο πλαίσιο του επικείμενου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, η Επιτροπή θα εξορθολογίσει τους υφιστάμενους κόμβους ΤΠ της ΕΕ με στόχο τη δημιουργία ενός ενιαίου ψηφιακού σημείου εισόδου για τους ευρωπαϊκούς φορείς καινοτομίας, τους επενδυτές και τους παρόχους υπηρεσιών ώστε να βρίσκουν, να συγκρίνουν και να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδοτικά προγράμματα, υπηρεσίες και υποδομές. Η πρωτοβουλία αυτή θα υλοποιηθεί συμπληρωματικά προς την πλατφόρμα TechEU της ΕΤΕπ.

Δράσεις

- Η Επιτροπή θα καταρτίσει **χάρτη πρόσβασης των βιομηχανικών χρηστών σε ερευνητικές και τεχνολογικές υποδομές**, μεταξύ άλλων για νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, και, κατά περίπτωση, θα απλουστεύσει και θα εναρμονίσει τους αποκλίνοντες όρους πρόσβασης και συμβατικούς όρους. Η Επιτροπή θα στηρίζει οικονομικά την πρόσβαση των νεοφυών επιχειρήσεων σε εγκαταστάσεις υπολογιστικής TN (2025).
- Με βάση τον Χάρτη, η **ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για την καινοτομία** θα προωθήσει περαιτέρω την πρόσβαση καινοτόμων εταιρειών στις ευρωπαϊκές

⁴⁰ Που θα αναπτυχθεί στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για μια ήπειρο TN.

ερευνητικές και τεχνολογικές υποδομές μέσω **νομοθετικών μέτρων** (πρώτο τρίμηνο του 2026).

- Η Επιτροπή θα παρέχει νομικές και εκτελεστικές **κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις**, ώστε να αποσαφηνιστούν οι όροι υπό τους οποίους τα πανεπιστήμια και οι δημόσιοι ερευνητικοί οργανισμοί μπορούν να χορηγούν πρόσβαση σε υποδομές σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις (2026).

7. ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Επί του παρόντος, δεν υπάρχει ενιαίος ορισμός της ΕΕ για τους όρους «νεοφυείς επιχειρήσεις», «αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις» και «καινοτόμες εταιρείες». Έντεκα κράτη μέλη της ΕΕ ενέκριναν νομικό ορισμό για τον όρο «νεοφυείς επιχειρήσεις»⁴¹ και πέντε κράτη μέλη για τον όρο «αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις»⁴², ενώ ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία και ο κανονισμός για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» περιλαμβάνουν επίσης ορισμούς σε επίπεδο ΕΕ για διαφορετικούς σκοπούς. Αυτό δημιουργεί ανασφάλεια και δυσχεραίνει τη συλλογή δεδομένων ή την αξιολόγηση της κατάστασης του οικοσυστήματος ανά πάσα στιγμή, πόσο μάλλον τον σχεδιασμό στοχευμένων μέτρων πολιτικής για αυτούς τους τύπους εταιρειών. Ο ευρωπαϊκός πίνακας αποτελεσμάτων για την καινοτομία και οι στατιστικές της Eurostat για τη διάρθρωση των επιχειρήσεων παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις επιχειρήσεις υψηλής ανάπτυξης και τα ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας, αλλά η δυνατότητα ερμηνείας τους πάσχει εξαιτίας της έλλειψης τυποποιημένων και γενικά αποδεκτών ορισμών.

Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται εναρμονισμένος ορισμός των όρων «νεοφυείς επιχειρήσεις», «αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις» και «καινοτόμες εταιρείες», όχι μόνο για τη μέτρηση του αντικτύπου της στρατηγικής και των σχετικών μέτρων πολιτικής, αλλά και για να είναι σε θέση η Επιτροπή να προτείνει πρόσθετα στοχευμένα μέτρα απλούστευσης ή στήριξης για τις εν λόγω κατηγορίες εταιρειών.

Δράσεις

- Η Επιτροπή θα προτείνει έναν **ορισμό για τους όρους «νεοφυείς επιχειρήσεις», «αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις» και «καινοτόμες εταιρείες»,** λαμβάνοντας υπόψη τους υφιστάμενους ορισμούς των όρων «ΜΜΕ» και «μικρή επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης» (πρώτο τρίμηνο του 2026).
- Η Επιτροπή θα καταρτίσει έναν **ευρωπαϊκό πίνακα αποτελεσμάτων για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις,** ο οποίος θα μετρά, βάσει ενός συνόλου δεικτών, τις επιδόσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών οικοσυστημάτων νεοφυών και αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων. Οι δείκτες θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον αριθμό των νεοφυών επιχειρήσεων, των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων, των εταιρειών-κένταυρων και των εταιρειών-μονόκερων. Ο εν λόγω πίνακας θα χρησιμοποιηθεί επίσης για τη μέτρηση του αντικτύπου της στρατηγικής με τη χρήση **τριών βασικών δεικτών επιδόσεων:** 1) αύξηση του αριθμού των νεοφυών επιχειρήσεων στην ΕΕ, 2) αύξηση του αριθμού των εταιρειών-κένταυρων στην ΕΕ και 3) αύξηση του αριθμού των εταιρειών-μονόκερων στην ΕΕ (από το 2026), καθώς και σύγκρισή τους με τους παγκόσμιους ανταγωνιστές της ΕΕ.
- Η Επιτροπή θα διενεργεί **ετήσια έρευνα για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις** προκειμένου να αξιολογεί πώς αντιλαμβάνονται οι ιδρυτές καινοτόμων εταιρειών τη βελτίωση του ενωσιακού κανονιστικού περιβάλλοντος με την πάροδο του χρόνου (από το 2026).

⁴¹ BG, DK, EE, EL, HU, IT, LV, LT, PT, SI, ES.

⁴² BG, DK, EE, EL, PT.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Ευρώπη βρίσκεται σε μια κρίσιμη χρονική στιγμή, και η τοποθέτηση των νεοφυών και των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων στο επίκεντρο του θεματολογίου της για την ανταγωνιστικότητα είναι απαραίτητη για την προώθηση της μελλοντικής ανάπτυξης και ευημερίας. Η στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις θέτει το όραμα και τις βάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον εν λόγω μετασχηματισμό, καθώς αξιοποιεί τα πλεονεκτήματά μας και εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες που προσφέρονται στο τρέχον γεωπολιτικό τοπίο.

Η στρατηγική αυτή υιοθετεί μια ολιστική προσέγγιση, απλουστεύοντας τις διαδικασίες σε κάθε στάδιο της ανάπτυξης νεοφυών επιχειρήσεων, και συνδυάζει βραχυπρόθεσμες δράσεις με μακροπρόθεσμες μεταρρυθμίσεις με σκοπό τη δημιουργία ενός οικοσυστήματος όπου οι νεοφυείς επιχειρήσεις σε κάθε τομέα θα είναι σε θέση να ευδοκιμήσουν —και να επιλέξουν να παραμείνουν και να μετεγκατασταθούν στην Ευρώπη. Μεριμνά για τη σταδιακή ένταξη των υποψηφίων προς ένταξη στην ΕΕ χωρών.

Το κλειδί για την επιτυχία είναι η ταχεία και αποτελεσματική εφαρμογή. Βασικά ορόσημα, όπως η ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για την καινοτομία και το 28ο καθεστώς για τις εταιρείες, θα διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην επίτευξη των στόχων αυτών. Η στρατηγική ενσωματώνει στήριξη σε επίπεδο πολιτικής, νομοθεσίας και χρηματοδότησης, με ιδιαίτερη έμφαση στη λογοδοσία μέσω σαφών μέσων παρακολούθησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δώσει το παράδειγμα, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή της κοινότητας των νεοφυών και των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων —μεταξύ άλλων μέσω τακτικών συναντήσεων των ευρωπαϊκών εταιρειών-μονόκερων και εταιρειών-κένταυρων— στη διαμόρφωση και την εκτέλεση αυτών των σχεδίων.

Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών είναι καίριας σημασίας για την επιτυχία. Το φόρουμ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας θα παρακολουθεί την πρόοδο και θα μετατρέπει τους φιλόδοξους στόχους σε δράσεις, ενώ η πολιτική στήριξη θα είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της έγκαιρης και αποτελεσματικής επίτευξης των στόχων της στρατηγικής.

Είναι καιρός να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση ο ιδανικός προορισμός για την καινοτομία, ενισχύοντας τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις ώστε να αναπτύσσονται, να επεκτείνονται και να σημειώνουν επιτυχία. Στην ήπειρό μας.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο και τα ενδιαφερόμενα μέρη να εγκρίνουν τη στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις και να συμβάλουν ενεργά στην υλοποίηση των πρωτοβουλιών που καθορίζονται σε αυτήν.

Η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής έως το τέλος του 2027.

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΟΦΥΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ
ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΟΨΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

<u>I. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΥΝΟΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ</u>	
Δράσεις	
• 28ο καθεστώς για τις εταιρείες (πρώτο τρίμηνο του 2026) • Ευρωπαϊκά επιχειρηματικά πορτοφόλια (τέταρτο τρίμηνο του 2025) • Ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για την καινοτομία (πρώτο τρίμηνο του 2026) • Εθελοντική «δοκιμή αντοχής στην καινοτομία» (πρώτο τρίμηνο του 2026) • Μείωση του κανονιστικού φόρτου σε στρατηγικούς τομείς (από το 2025) • Αναθεώρηση του κανονισμού για την τυποποίηση (2026) • Μελέτη για την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων (2026)	
<u>II. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΟΦΥΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ</u>	
Δράσεις	
• Επέκταση και απλούστευση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (2025) • Ταμείο «Scaleup Europe» (2026) • Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Επενδύσεων στην Καινοτομία (2026) • Ευρωπαϊκά επενδυτικά μέσα για νεοφυείς και αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας (2026) • Πλαίσιο για την αποτίμηση της ΔΙ (δεύτερο τρίμηνο του 2027) • Στήριξη των ευρωπαϊκών επιχειρηματικών αγγέλων (2026) • Επανεξέταση του ορισμού του όρου «προβληματική επιχείρηση» (από το δεύτερο τρίμηνο του 2025) • Επανεξέταση των κατευθυντήριων γραμμών για τις οριζόντιες και μη οριζόντιες συγκεντρώσεις (2027) • Ευρωπαϊκό δίκτυο εταιρειών (2026)	
<u>III. ΤΑΧΕΙΑ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ</u>	
Δράσεις	
• Πρωτοβουλία «Lab to Unicorn» (2026) • Μέτρα για δημόσιες συμβάσεις που προωθούν την καινοτομία (2025-2026)	

<u>IV. ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΚΑΛΥΤΕΡΩΝ ΤΑΛΕΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ</u>
Δράσεις
• Πρωτοβουλία «Blue Carpet» (2025-2026) • Δέσμη μέτρων για τη δίκαιη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού (2026)
<u>V. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ</u>
Δράσεις
• Χάρτης πρόσβασης των βιομηχανικών χρηστών σε ερευνητικές και τεχνολογικές υποδομές (2025) • Ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για την καινοτομία που προωθεί την πρόσβαση καινοτόμων εταιρειών σε ευρωπαϊκές ερευνητικές και τεχνολογικές υποδομές (πρώτο τρίμηνο του 2026) • Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες κρατικών ενισχύσεων ώστε τα πανεπιστήμια και οι δημόσιοι ερευνητικοί οργανισμοί να χορηγούν πρόσβαση σε υποδομές (2026)
<u>VI. ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ</u>
Δράσεις
• Ορισμός των όρων «νεοφυείς επιχειρήσεις», «αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις» και «καινοτόμες εταιρείες» (2026) • Ετήσια έρευνα για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις (από το 2026) • Ευρωπαϊκός πίνακας αποτελεσμάτων για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις (από το 2026)